అందిన అందాలు

కాశీలో నాతో చదువుకున్న కమలాఛోప్రాకు పెళ్ళయి పదినెలలవుతోంది. అక్కడ హాస్టల్లో రెండేళ్ళు ఒకేగదిలో వున్నాం మేమిద్దరము. పెళ్ళికి రమ్మంటూ పెద్ద వుత్తరం వ్రాసింది నాకు. వెళ్ళాలనిపించినా ఢిల్లీదాకా వెళ్ళలేక వెళ్ళలేదు నేను. ఉత్తరాదిన మధ్యతరగతి కుటుంబాల్లో ఆడపిల్లలు పెద్దచదువులకు వస్తే కాస్త వింతగానే వుంటుంది. సాధారణంగా సంపన్నుల యింటి ఆడపిల్లలే, యింట్లో కులాసాచాలక యూనివర్శిటీలకువచ్చి హాస్టల్సులో వుంటూ రెండు, మూడు సబ్జక్టులలో యం.ఏ,లు పాసవుతూంటారు. పెళ్ళయ్యేవరకూ అట్లా చదువుతూనే వుంటారు. వాళ్ళకు డబ్బు యిచ్చే దర్జాలలో పెద్దచదువు వొకటి! కాని కమలమాత్రం ఫక్తు మధ్యతరగతి పిల్ల. అదృష్ట మందల మెక్కించిందామెను. అంబాలాలో ఒక పెద్ద బిజినెస్‌మేన్‌గారి ఏకమాత్ర పుత్రుడు అందమైన అమ్మాయికోసం అరడజను పత్రికల్లో ప్రకటించి, చూసి, పసందుచేసి కమలను పెండ్లాడాడు.

శర్మిష్ట కమలకు మేనత్తకూతురు. మా హాస్టల్లోనే వుండేది. మేము యం. ఏ. చదువుతుండగా, శర్మిష్ఠ పాలిటిక్స్‌లో Ph. D. కోసం పాటుపడుతుండేది. శర్మిష్ఠ అంటే కమలకు పడేదికాదు. ఏ సినిమాకో, హాస్టల్లో అందరంచేరి బయల్దేరిసనాడు "కమలా, అంతగా వెలిసిపో[illegible]న చీర కట్టుకున్నావ్, నా పెట్టెలో చీరలన్నీ వుతికేవున్నాయి. రా, [illegible] కుందువుగాని!" అని పిలిచేది శర్మిష్ఠ. కమల ముఖ[illegible]

కుని "వద్దులే. నేనేదైనా సిల్కుచీర కట్టుకున్నా, అందరకూ ఎట్లాగూ తెలిసిపోతుంది ఇంకొకరి చీర కట్టుకున్నట్టు" అనేది. జాలిగా, అసహనంగా ముఖం చిన్నది చేసుకునేది శర్మిష్ఠ. నన్నడగకుండానే, నా పెట్టెలో చీరలు తీసి కట్టుకునే కమల, సయూనా మేనత్తకూతురన్న మాటలో తప్పు పట్టించుకోడం ఎందుకో నాకర్థం అయ్యేదికాదు. ఓనాటి సాయంత్రం రుస రుస లాడుకుంటూ గదిలోకివచ్చి, చేతిరుమాలలో కట్టుకొచ్చిన 'సింగడా' లను నా ఒళ్ళోకి గిరవాటు పెట్టింది కమల. "ఏమిటి సంగతి?" అన్నాను. కాలేజీనుంచి వస్తూ చెట్టుక్రింద సింగుతో బేరమాడి అణా సింగాడాలు కొనుక్కుని రుమాల్లో పోయించుకుందట. ఆ దారినే వస్తున్న శర్మిష్ఠ చూసింది. "నలుగురు స్టూడెంట్సూ తిరిగే దారి, చెట్టుక్రింద పావుగంట నిలబడి సింగడాలు కొనుక్కోపోతేనేం" అందట కమలతో. రుంజు కుంటూవచ్చి "తనలాగా ఆపిల్స్ నేనెక్కడ కొనగలను మరి" అంది కమల. "పోనీలే కమలా? పట్టించుకోకు. ఆపిల్స్ తిన్నా, ఆప్రికాట్స్ తిన్నా నీ బుగ్గల కెంపుదనం ఆవిడ కెప్పుడూ రాదు" అన్నాను.

డబ్బు లేనితనమొక్కటే మనిషిని, మనుష్యులకు దూరంచెయ్యదు విరిసిన గులాబిని వెక్కిరించే అందం, ఏ లోకాలకో లాక్కుపోయే ఆమె తీయనిపాట అందరికి అబ్బురంగా వున్నా, మంచిబట్టలు కట్టుకున్నవాళ్ళను చూసి ముఖం గంటుపెట్టుకునే కమల, పర్సులో డబ్బులు గలగల లాడించుకుంటూ వారానికి రెండు సినిమాలు చూసివచ్చే అమ్మాయిల గురించి లేనిపోని మాటలాడే కమల! ఎవరికీ స్నేహపాత్రురాలు కాలేక పోయింది హాస్టల్లో! రెండేళ్ళ సహవాసం, పైగా నాదగ్గర ఆమె ఏ ఆలోచనా దాచుకోనితనం, ఆమెను నాకు దగ్గరచేసింది. విలువైన వస్తువుల వంక వెర్రిగా చూసే కమల, పాతికేళ్ళు నిండినా ఒక్క పట్టుచీర కట్టి ఎరగని కమల,కలవారి కోడలై కాపురం చేస్తోందని విని ఎంతో సంతోషించాను.

... ఏ నెల్లో ఏదో ఇంటర్వ్యూకు హాజరయ్యే నిమిత్తం ఢిల్లీ ...గివరకూ ఎటూ వెళ్తున్నాను కనుక అంబాలాకు వెళ్ళ

కమలను చూసివద్దామనిపించింది. ఇంటర్వ్యూ ముగించుకుని ఆ మధ్యాహ్నమే అమృతసర్ మెయిల్లో బయలుదేరి సాయంత్రం ఆరింటికి కాటోలు అంబాలా చేరుకున్నాను.

"కళాహృదయం లోపించనప్పుడూ, ధనాభావం తలఎత్తినపుడూ, నాగరికత ఎంతగా విరగపూస్తుంది?" అనిపించింది కమల వుండే యిల్లు చూస్తే. మేమిద్దరం మాట్లాడుతుండగా గోధుమవన్నె బొచ్చుకుక్క ఒకటి వచ్చి కమల కాళ్ళకు చుట్టేసుకుంది. దాని మెళ్ళో ఎర్రటి వెల్వెట్ పట్టీ మిలమిలా మెరిసింది. కమల దాన్ని అమాంతం ఎత్తుకుని ముద్దాడి రెండు బిస్కట్లు తినిపించి పంపించింది. "చక్కగావుంది కుక్కపిల్ల, పేరేమిటీ" అన్నాను. "రూబీ, దీన్ని నాకోసమే తెప్పించారు. ఆయనకు అల్సేషియన్లూ, టెరియర్లూ తప్ప యివి గిట్టవు" అంది కమల. అప్పుడే పనిమనిషి కాటోలు, వచ్చి "అమ్మా, స్టాండుమీది చీరలు తీసి ఇస్త్రీ చెయ్యమంటారా?" అనడిగింది యజమానురాలిని సగం హిందీలో, సగం పంజాబీలో. "ఆఁ, అన్నీ తీసికెళ్ళు, జాగ్రత్తగా చెయ్యి" అని చెప్పింది కమల. తల్లిని వెతుక్కుంటూ వచ్చింది పనిమనిషి కూతురు, ఆరేళ్ళపిల్ల. ఎఱ్ఱటి గౌను వేసుకుంది. రాగిజుత్తుకు ఎర్రటి రిబ్బను, ఎర్రటి బుగ్గలు కుతూహలంగా "కమలా, ఆ పిల్లనిలాపిలు" అన్నాను. దగ్గరకు వచ్చిన పిల్లను పలుకరించాను. కమల నవ్వి "నీ హిందీ కట్టిపెట్టు, దానికి పంజాబీ తప్ప ఏమీరాదు" అంది. పిల్లవంకచూచి "ఆ చేతిలోవేమిటే" అని అడిగింది కమల. ఆ పిల్ల గుప్పిట తెరిచింది. సింగాడాలు! కమల "ఛీ, సింగాడాలు తినకు జబ్బుచేస్తుంది. పారేయివాటిని. ఈ సంత్రా తీసికెళ్ళి తిను" అని ఒక సంత్రా యిచ్చి పంపిందాపిల్లను. యం. ఏ. చదువుతూ అణా పెట్టి సింగడాలు కొనుక్కుని రుమాలలో మూటకట్టుకొచ్చిన కమలేనా యిట్లా మాట్లాడింది? ఆశ్చర్యపోయాను.

ఆ రాత్రి యింకా ఎనిమిది కాలేదు. నేనేదో పత్రిక[illegible]గేస్తూండగా కమల వచ్చి "వారు భోజనానికి వచ్చారు. నువ్వు రేపే వె[illegible]

నావు. రా, మరి, యిప్పుడే పరిచయం చేస్తాను వారిని. మళ్ళీ పడుతుందో పడదో" అంది. "ఎనిమిదే అయింది. అప్పుడే భోజనమా, మరి నీసంగతి, మీరిద్దరూ ఒక్కసారి భోంచెయ్యరా?" అనడిగాను. "ఉహూం, ఆయన గబగబ ఐదునిముషాల్లో భోంచేస్తారు. అంత ఆదరాబాదరాగా నావల్లగాదు. నా వీలుచూచి నేను భోంచేస్తాను. అబ్బ, సోదిపెట్టకు, రా మరి, మళ్ళీ వెళ్ళిపోతారు" అంది కమల. అంత కంగారు దేనికో నాకు తెలియలేదు. ఇద్దరం వెళ్ళాం. భోంచేస్తున్నాడు కమల భర్త. నన్ను తన భర్తకు పరిచయం చేసింది కమల. ఆయన నాకేసి ఓసారిచూసి ఓ దణ్ణం పారేసి మళ్ళీ భోజనం గొడవలో పడిపోయాడు. అదేంమనిషి! అదిరిపోయాను నేను! ఎడంచేత్తో రొట్టెలు పట్టుకుని, కుడిచేత్తో ఆరురొట్టెలు ఒక్కసారే తుంచి కూర నంజుకు తింటున్నాడు! ఆ మనిషి రూపులో, చేష్టల్లో అంతా బండతనమే కనపడింది నాకు. ఆయన మర్యాదకైనా నాలుగు మాటలు మాట్లాడలేదు నాతో! కమల ఏదో నవ్వుతూ చాలానే మాట్లాడింది భర్తతో పంజాబీలో. ఆయన ఓమాట, అరమాట జవాబులిచ్చాడు. ఇంత అందమైన కమల, అంతటి మోటుమనిషితో హుషారుగా సల్లాపాలాడుతుంటే, నాకు జ్వరంవచ్చినట్లుగా ఫీలయ్యాను. "కమలా, ఎంతటి అప్సరాలైన ఆడదికూడా నీ అదృష్టానికి అసూయపడదు" అనుకున్నాను.

ఆ రాత్రి కమలతో మాట్లాడుతున్నానన్నమాటేగాని, నా మనస్సంతా ఏదో బండబారిపోయి నట్లుంది. మాటల్లో అడిగాను శర్మిష్ఠ సంగతి. "శర్మిష్ఠా? బాగానే వుంది. వాళ్ళు కర్నాల్‌లో వుంటున్నారు. ఆమె భర్తకక్కడే పని. ఒక కొడుకు శర్మిష్ఠకు" అంది కమల. "శర్మిష్ఠకు పెండ్లయినట్టే తెలియదు నాకు. ఇంతకీ ఎవరతను?" అన్నాను. "ఎవరేమిటి, శర్మిష్ఠకోసం మన హాస్టలుకు ప్రతి శనివారం వచ్చేవాడు గుర్తు లేదూ, ఇంజనీరింగు స్టూడెంటు ఒకతను, అతనే!" అంది కమల. "నిజంగానా" అన్నా[illegible]. "ఔను, ఢిల్లీకి వెళ్ళే దారిలోనే కర్నాల్. వెళ్ళేప్పుడు [illegible] ధ్య ఎప్పుడో కలసినప్పుడు అన్నాను శర్మిష్ఠతో, నువ్వో [illegible]కుండా తన యింటికివచ్చి వెళ్ళమని చెప్పమంది.

దోవేగా, దిగివెళ్ళు, ఏం!" అంది కమల. ఏదో ఆలోచిస్తూ "ఊఁ!" అన్నాను నిద్ర పట్టలేదు ఎంతకనీ! "కమలా ఒకపాట పాడుదూ!" అన్నాను. అరచేయి చెక్కిట చేర్చుకుని అరమూత కనులతో పాట పాడటం, అదో అలవాటు కమలకు.

"అబ్‌తో ఇతనా కహదో ప్యారీ
మైహూఁ తుమ్హారీ, మైహూఁ తుమ్హారీ...." ఆ అమ్మాయి జీవితంలో శుద్ధికైనా కాస్తంత ప్రేమా, ప్రణయం లేవు. కాని అపశ్రుతిలేని ప్రణయ భావాన్ని, ప్రేమగీతాన్ని ఎంత తియ్యగా పాడగల్గింది?

ఏదో ఉత్కంఠ నాలో! అంత దగ్గర స్నేహం లేకపోయినా సరే, దారిలో తప్పకుండా దిగి శర్మిష్ఠనుచూచి వెళ్ళాలనిపించింది. అంబాలాలో బస్సు ఎక్కి బయలుదేరాను. నిమిషానికి మైలుచొప్పున దాటిస్తారా సిక్కు డ్రైవర్లు! గంట గంటంపావుకి కర్నాల్ చేరిపోయాను. శర్మిష్ఠ యింటికెళ్ళాను. అది ఇల్లు కాదు! శిథిలమైన కోటలాంటి భవంతి? అరవయ్యో, డెబ్భయ్యో కాపరాలున్నాయి ఆ భవంతిలో. మావూళ్ళో, పావురాళ్ళ యింటి సమస్య తీర్చడానికిగాను. రాములవారి గుడికి బ్రహ్మాండమైన గాలిగోపురాలు కట్టారు. నాకీ కోటలాంటి యిల్లు చూస్తే, ఆ గుళ్ళో గాలిగోపురం గుర్తుకువచ్చింది. నన్ను చూచి ఎంతగానో సంతోషించింది. అంతకంటే ఆశ్చర్యపడింది. "నేనొక్క నిజం చెప్తాను, కాస్త చేదుమాత్రే, మింగగలవా?" అంది శర్మిష్ఠ. "ఏమిటదిచెప్పు" అన్నాను. "నేను కమలను ఒక్కసారే చూసాను. అప్పుడు నిన్ను గురించి మేమేమీ మాట్లాడుకోలేదు. తనంతట తానే నిన్ను పంపిందిక్కడకు. తన అదృష్టం నీకు గొప్పగా కనపడాలంటే. కాంట్రాస్టుగా నన్ను చూపించాలనుకుని వుంటుంది కమల" అన్నది శర్మిష్ఠ. నిర్ఘాంతపోయాను! నేను శర్మిష్ఠ చెప్పిన కథవిని ఎంతగానో కదిలిపోయాను. తనకు నచ్చిన అబ్బాయి వాళ్ళ నాన్నకు నచ్చలేదట. పైసా లేనివాణ్ణి పెళ్ళాడుతానంటునా[illegible]. జాగ్రత్త నేనొక్క పైసా యివ్వను నీకు అన్నాడుట వాళ్ళ నాన్న, [illegible]బట్టలతో బయటపడింది శర్మిష్ఠ. అంతే. మరి తండ్రికి, కూతురికి [illegible]

లేవుట శర్మిష్ఠ భర్త నెలకు మూడొందలు తెస్తాడట. ఆ డబ్బుతో బ్రతకాలంటే, అంతకన్నా మంచి యింట్లో అద్దెకుండటం కుదరదంది శర్మిష్ఠ. తనేదైనా వుద్యోగం చూసుకోవాలనుకుందట. ఏ వ్యవధి లేకుండానే కొడుకు పుట్టాడుట. యింకో ఏడాదివరకు యిహ ఆలోచన పెట్టుకోదలచ లేదు అంది, "అయినా ఏం కష్టపడి పోతున్నాం, మధ్యతరగతి బ్రతుకు బ్రతుకుతూ మన్ని మనం జాలి తల్చుకోడంకన్నా పాపం లేద"ంది-వాళ్ళ భాగం ముడుగదులు, -గోడలకు తగిలించిన చిత్రాలు శర్మిష్ఠ భర్త గీసినవే. యూనివర్శిటీలో అతన్ని మేము కార్టూనిస్టుగా ఎరుగుదుము. గదుల్లో తగిలించిన లాండ్ స్కేపులు ఎంతో సుందరంగా వున్నాయి. శర్మిష్ఠ భర్త ఎంతో అందమైనవాడు. ఆ రోజుల్లో హాస్టల్లో అమ్మాయిలు వాళ్ళ వాళ్ళ కోడ్ లో అతన్ని గురించి దిలీపుడనో, ప్రదీపుడనో చెప్పుకునేవాళ్ళు!

"శర్మిష్ఠా, నీ సాహసం చూచి సంతోషంగా వుంది నాకు. నిన్నెంతో అభినందిస్తున్నాను, కాని ఒక్క మాటడుగుతాను కోపగించుకోకు. అంత సుఖజీవనానికి అలవాటుపడ్డ మనిషివి, యింత సాహసమెలా చేశావు?" అన్నాను. అట్లా అడిగినప్పుడు శర్మిష్ఠ గర్వంగా, పరవశంగా "ఎందుకేమిటి, ప్రేమ కోసం" అంటుంది. కథల్లో తారసిల్లే పాత్ర ప్రాణం పోసుకుని నా కళ్లెదుట నిలుస్తుంది నేను పులకించిపోతాను అనుకున్నాను. ఉహూఁ నా అదృష్టం అంత గొప్పదికాదు. శర్మిష్ఠ అందికదా "పాతికేళ్ళు ధనవంతుల బిడ్డగా పెరిగాను. మానసికమైన సంతృప్తికి, డబ్బుకూ లంకె ఉందనే భ్రమ నాకెప్పుడూ కలుగలేదు. డబ్బుకాదు, నా జీవితంలో నాకు లోపించినవి వేరే వున్నాయి. వాటికోసం ఎంతో వెదికాను. నా భర్తలో నాకు దొరికినవి అవే!" అంది శర్మిష్ఠ. నా కళ్ళముందరి మబ్బు కరిగిపోయింది. శర్మిష్ఠ, కమల, కమల భర్త, అందరూ అర్థమయ్యారు నాకు. సుఖజీవనం కాదు జీవితధ్యేయం, లోపించిన అందా[illegible] సంతరించుకోవడంలోనే వుంది జీవిత మాధుర్యం.

—o—